

18. nóvember 2019

Hagræn áhrif friðlýsinga

EFNI KYNNINGAR:

Friðlýst svæði

Hagræn áhrif

Þjóðgarðar

Friðlýst svæði á Íslandi

Stefnumörkun

Flokkar friðlýstra svæða

Ia Strict nature reserve	Náttúruvέ
Ib Wilderness area	Óbyggð víðerni
II National park	Þjóðgarður
III Natural monument/ feature	Náttúruvætti
IV Habitat/species management area	Friðland
V Protected landscape/seascape	Landslagsverndarsvæði
VI Verndarsvæði með Sjálfbærri nýtingu náttúru- auðlinda	Verndarsvæði með sjálfbærri nýtingu náttúruauðlinda

Fólkvangur

Friðlýsing heilla vatnakerfa

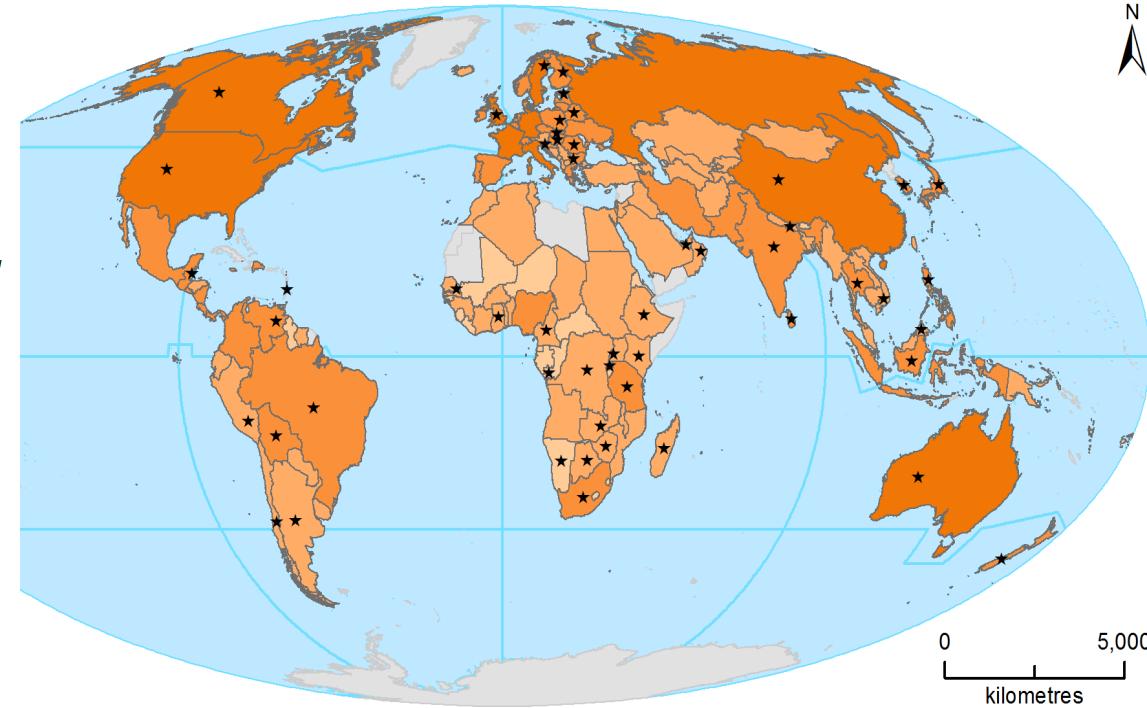
Friðlýsing svæða í verndarflokki
verndar- og orkunýtingaráætlunar

Hagræn áhrif

Walk on the Wild Side: Estimating the Global Magnitude of Visits to Protected Areas

Princeton University, World Wildlife Fund og Cambridge University, 2016.

- Generate an estimated \$600 billion in tourism revenue
- More than eight billion annual visitors
- Only \$10 billion spent on maintaining the the protected areas

“Often that is the bottom line way you can protect these resources, by showing the economic driver that they are”

Þjóðgarðar

Markmið skv. lagasetningu

Lög um náttúruvernd:

Að vernda heildstæð náttúruleg vistkerfi, jarðminjar, landslag og menningarminjar

Tryggja aðgang almennings að því til útivistar og til að kynnst náttúru og sögu svæðisins.

Leggja skal áherslu á fræðslu og upplýsingar.

Lög um Vatnajökulspjóðgarð:

Vernda náttúru svæðisins.

Gefa almenningi kost á að kynnst og njóta náttúru og sögu svæðisins.

Stuðla að rannsóknnum og fræðslu á svæðinu.

*Leitast við að **styrkja byggð og atvinnustarfsemi** í nágrenni þjóðgarðsins, m.a. með því að hvetja til sjálfbærrar nýtingar gæða svæðisins.*

Aðdráttarafl

Sameiginleg gildi samfélags

Eitthvað sem hefur virði í augum samfélags.

Saga

Menning

Minjar

Lífríki og jarðfræði

Útivist

Erlendir þjóðgarðar

SKOTLAND

- To promote **sustainable use** of the natural resources of the area
- To promote **economic and social development** of the area

Cairngorms þjóðgarðurinn:

Hagræn áhrif í nærsamfélaginu – 41 milljarður ísl. króna.

Markaðssetning – um 50% gesta geta lýst auðkenni/merki garðsins

Erlendir þjóðgarðar

NÝJA SJÁLAND

...for the **benefit, use**, and enjoyment of the public.

- 55% erlendra gesta heimsækja einn þjóðgarð eða fleiri. Auk þess sem innlendir ferðamenn sækja í garðana.
- Þarfir þessara gesta áhersluatriði hjá Náttúruverndarstofnun landsins.
- 10% erlendra gesta segja að þeir myndu dvelja skemur í NZ ef þar væru engir þjóðgarðar.

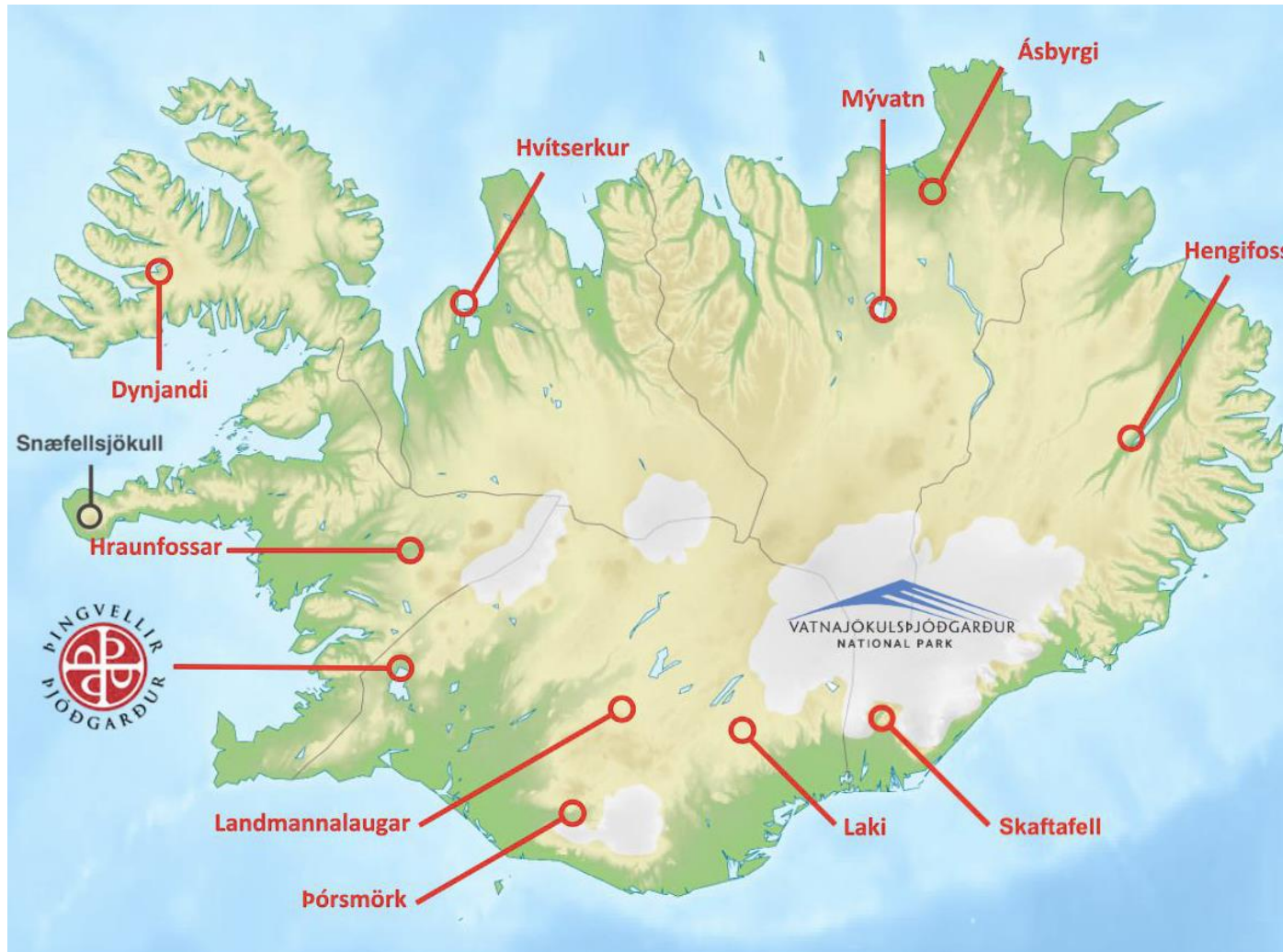
Fiordland þjóðgarðurinn stærstur - Garðurinn skilar um 14 milljörðum íslenskra króna, til nærsamfélagsins.

ÍSLAND

Erlendir ferðamenn nefna langflestir náttúru landsins sem helstu ástæðu Íslandsferðar (92,4%).

Hagræn áhrif friðlýstra svæða (Hagfræðistofnun HÍ):

Margfölduð saman útgjöld hvers ferðamanns og fjöldi þeirra á hverjum stað.

Ef svarendur kváðust vera á aðalákvörðunarstað ferðar voru öll ferðaútgjöldin tengd við hann.

Ef staðurinn var einn af nokkrum áfangastöðum var deilt í útgjöldin með fjölda áfangastaða.

Ef fólk hafði ekki ráðgert að fara á staðinn sem um ræðir voru ferðaútgjöld ekki tengd við hann.

Hagræn áhrif friðlýstra svæða:

Rannsóknin sýnir að fyrir hverja 1 krónu sem ríkið leggur til friðlýstra svæða skila 23 krónur sér til baka.

2017 - beinn efnahagslegur ávinningur svæðanna 12 og nærsamfélaga þeirra um 10 milljarðar króna. Ávinningurinn fyrir þjóðarbúið í heild var 33,5 milljarðar króna.

„Niðurstöður þessarar athugunar eru að friðlýst svæði víða um land séu mikilvæg fyrir atvinnulíf í næsta nágrenni þeirra.“

Þjóðgarðar og ferðamennska?

Þjóðgarðar laða að sér ferðamenn -
Ákjósanlegt?

Staðir eru merkilegir, hafa aðdráttarafl,
eru fallegir án þess að vera friðlýstir.

Markmið:

- Vernda
 - Stýra
 - Fræða
 - Styrkja nærsamfélög
- = **Skapa umgjörð**

Svæðum lyft á stall

Erlendir þjóðgarðar

KOSTA RÍKA

Land – og skógareyðing fram á áttunda áratug síðustu aldar.

Breyttu um stefnu

- Fjölguðu verndarsvæðum – 27 þjóðgarðar
- Markaðsetning: Kynntu landið og lögðu áherslu á náttúruferðamennsku
- Stærsta atvinnugrein landsins

Stefnumörkun

Aðdráttarafli friðlýstra svæða kallar á að stjórnendur þeirra og ferðaþjónustan taki tillit til þess í áætlanagerð.

Alþjóðleg viðmið þegar sjálfbær ferðamennska á friðlýstum svæðum er skilgreind:

- Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun
- Leiðbeiningar Alþjóðanáttúruverndarsambandsins (IUCN) um sjálfbæra ferðamennsku á verndarsvæðum
- Alþjóðaferðamálastofnunin (UNWTO)

